

Asia: VN/501/2020

Lausuntopyyntö iäkkäiden henkilöiden palvelukokonaisuutta koskevan lainsäädännön uudistamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan organisaatio

Kunta tai kuntayhtymä

1. Sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisia asumispalveluja ovat tilapäinen asuminen, tuettu asuminen sekä nk. tavallinen palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen. Palveluasumisella tarkoitetaan (kunnan järjestämässä) palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Erona tehostetun ja tavallisen palveluasumisen välillä on, että tehostettu palveluasuminen sisältää ympärivuorokautiset palvelut. Voitaisiinko tavallisen palveluasumisen käsite mielestänne poistaa lainsäädännöstä?

Kyllä

2. Jos tavallisen palveluasumisen käsite poistetaan lainsäädännöstä, pitäisikö muutoksen koskea kaikkien asiakasryhmien palveluasumista?

3. Jos tavallinen palveluasuminen (kunnan järjestämässä palveluasunnossa) poistuisi palveluvalikosta, pitäisikö kunnan sosiaalitoimella olla velvollisuus joissakin tapauksissa järjestää asiakkaalle hoitoa ja huolenpitoa turvaavien palvelujen lisäksi myös asunto?

Kyllä

4. Jos tavallinen palveluasuminen jää lainsäädäntöön, pitäisikö omaishoidon tuesta annettua lakia muuttaa niin, että omaishoidon tukea voidaan myöntää myös tavallisen palveluasumisen asiakkaille?

Ei

5. Pitäisikö tehostettua palveluasumista ja muita asumis- ja palvelumuotoja voida toteuttaa samassa toimintayksikössä?

Ei

6. Voitaisiinko iäkkäiden henkilöiden asumisen monimuotoisuutta edistää muilla lain muutoksilla?

Kyllä

7. JOS vastasitte kyllä kysymykseen 6, kuvatkaa, millaisilla muilla lainmuutoksilla asumisen monimuotoisuutta voitaisiin edistää.

Valtakunnallisesti termien selkeyttäminen ja yhdenmukaistaminen, että palveluntarvitsija ja palveluntarjoaja ymmärtäisivät, mitä asuminen edellyttää ja sisältää. Myös hoidon pääsyn myöntämisperusteiden valtakunnallinen yhdenmukaistaminen toisi tasa-arvoa maantieteellisesti. Tärkeää on myös lääketieteellisen hoidon saatavuuden varmistaminen tehostetussa palveluasumisessa.

Vanhainkoti termi kokonaan pois ja lääketieteellisesti pitkäaikaishoitoa tarvitsevat asiakkaat sairaalapalveluiden alaisuuteen.

8. Sosiaalihuoltolain 21 §:n 3 momentin mukaan palveluasumisen saannin edellytyksenä on, että henkilö tarvitsee soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. Tehostetun palveluasumisen saanti edellyttää lisäksi, että hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautinen. Pitäisikö laissa määritellä tehostetun palveluasumisen saannin edellytykset nykyistä tarkemmin?

Kyllä

9. Kotipalvelun sisältönä on sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittaminen tai niissä avustaminen. Nämä toiminnot ovat: asuminen, hoito ja huolenpito, toimintakyvyn ylläpito, lasten hoito ja kasvatusta sekä asiointi. Luettelo ei ole tyhjentävä. Kotipalveluun sisältyvät tukipalvelut ovat: ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalvelut sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Pitäisikö kotipalveluun sisältyvät tukipalvelut erottaa omaksi palvelumuodokseen?

Kyllä

10. Vastaavatko kotipalvelun ja tukipalvelujen käsite ja sisältö nykyisiä asiakkaiden tarpeita vai pitäisikö palvelujen nimikettä ja/tai niiden sisältöä muuttaa?

Kyllä

11. Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys (HE 4/2020 vp), jossa vanhuspalvelulakiin ehdotetaan säännöksiä tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksesta. Pitäisikö myös kotihoidon henkilöstön määrästä säätää lain tasolla?

Kyllä

12. JOS vastasitte kyllä kysymykseen 11, kuvatkaa millä tavalla asiasta pitäisi säätää. Olisiko esimerkiksi Laatusuosituksessa hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2019 (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2017:6) oleva suositus kotihoidon henkilöstön määräytymisestä toimiva tapa?

Kotihoidossa on paljon työtä, joka ei ole suoraan asiakastyönä/tunteina laskutettavana esim. arviointikäynnit, hoitoneuvottelut, puhelinkonsultaatiot. Kuukausittain työtunnit vaihtelevat myös asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Näin ollen se ei ole selkeä tapa laskea kotihoidon mitoitusta.

Kotihoito tarvitsee mitoituksen, mutta sen toteuttaminen ja seuranta tarvitsee tähän järjestelmän, joka suoraan esim. yhdistäisi asiakastarpeen hoito- ja palvelusuunnitelmasta työntekijöiden

työvuorosuunnitteluun ja toteuttamiseen ja sieltä suoraan toisi esille mitoituksen. Suositus tulisi kirjata lakiin, että se toteutettaisiin kaikissa kunnissa/kaupungeissa samalla tavoin.

13. Tukeeko nykyinen vanhuspalvelulain säännös toimintayksikön johtamisesta (21 §) riittävästi johtamisen kehittämistä?

Kyllä

14. Mitä muuta haluatte tuoda esiin iäkkäiden henkilöiden palveluja koskevan lainsäädännön kehittämisestä?

lääkäiden henkilöstön väestöryhmä kasvaa ja myös tarpeet ja sen vuoksi on erittäin tärkeää, että lääkäiden henkilöiden palveluja kehitetään ja yhdenmukaistetaan lainsäädännöllä.

lääkäiden henkilöiden palveluja tuottaa myös 3.sektori, sekä yritykset. Näiden valvontaa tulisi myös yhdenmukaistaa lainsäädännöllä ja turvata että kunnissa/kaupungeissa on riittävä henkilöstöresursointi tähän työhön.

Arola Maija
Porin kaupunki